herpy

SKILDPADDER

Diamondback Terrapin

Malaclemys terrapin

Malaclemys terrapin er en lille til mellemstor, dagaktiv skildpadde fra Nordamerikas kystmarsker og brakvandsområder. Den er den eneste skildpadde i sit område, der lever i brakvand, og kendes på ringene i skjoldfelterne og det mørkt plettede hoved og ben. Hunnen bliver op til 23 cm og hannen omkring 14 cm. Arten kræver rent, helst let saltholdigt vand og er bedst egnet til erfarne holdere.

Familie: Emydidae

SPECIFIKATIONER

DYRET

Voksenstørrelse	**12-23 cm** total længde inkl. hale
Vægt	**300-1.000 g**
Levetid	**25-40 år**
Aktiv	**Dag**
Levevis	**Semi-akvatisk**
Biotop	**Vådområde**
Sværhedsgrad	**Erfaren**

PASNING

Min. terrarie	**120 × 60 × 65 cm** L × B × H til 1 voksent dyr
Temperatur, dag	**24-28 °C**
Hotspot	**32-35 °C**
Temperatur, nat	**22-25 °C**
Luftfugtighed	**50-80 %**
Vand	**Akvaterrarie** dybde 35-40 cm
Vandtemperatur	**24-27 °C**
UVB	**Nødvendig** Ferguson-zone 3
Kost	**Insekter, færdigfoder, hvirveldyr og orme/snegle**
Holdes	**Enkeltvis eller i gruppe**

AVL

Formering	**Æglæggende**
Kønsmoden	**24-120 mdr.**
Kuldstørrelse	**4-22 æg**
Kuld pr. år	**1-3**
Inkubation	**60-85 dage** ved 26-30 °C

BESKYTTELSE OG PAPIRER

CITES	**Appendiks II**
EU-bilag	**Bilag B**
IUCN	**Sårbar (VU)**

Arten står på CITES liste II og i EU-bilag B (forordning (EU) 2026/1383). Køb og salg kræver derfor dokumentation for lovlig oprindelse, og indførsel fra lande uden for EU kræver CITES- og EU-papirer. CITES-tilladelser og -certifikater udstedes af Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (SGAV). Arten står ikke på EU's liste over invasive arter af unionsbetydning og ikke på de danske lister over dyr, som private ikke må holde (bekendtgørelse nr. 1261 af 17.11.2015 og nr. 686 af 31.5.2023).

Om arten

Malaclemys terrapin er en kraftigt bygget skildpadde med et højt skjold. Rygskjoldet (carapax) er gråt, brunt eller næsten sort, og hvert skjoldfelt har koncentriske ringe eller furer. Langs midten løber en køl med små knopper. Huden er grå, brun, gullig eller hvid med mørke pletter eller snoede streger, og overlæben er næsten altid hvid. Ingen to dyr har samme tegning. Bagbenene er store, og tæerne har kraftig svømmehud.

Alle mål i teksten er skjoldlængden. Kønsforskellen i størrelse er den største hos nogen nordamerikansk skildpadde: hunner bliver 15-23 cm og vejer omkring 500 g, de største op til 1 kg, mens hanner bliver 11-14 cm og vejer omkring 300 g. Hunnen har et bredere hoved og kraftigere kæber, som bruges til at knuse skaldyr. Hannen har en længere, tykkere hale.

Der er syv underarter, som adskiller sig i farve og skjoldets form, fx *M. t. terrapin* i nord, *M. t. rhizophorarum* i mangroverne på Florida Keys og *M. t. littoralis* i Texas. Pasningen er den samme for dem alle.

Arten er opmærksom og sky, men vænner sig til sin holder og lærer tidspunkterne for fodring. Den er et dyr at iagttage og ikke at håndtere.

Udbredelse og levested

Malaclemys terrapin lever langs den amerikanske østkyst fra Cape Cod i Massachusetts til Florida Keys og videre langs Golfkysten til Texas. En isoleret bestand lever på Bermuda; den er kommet dertil af sig selv og er ikke udsat.

Arten er sårbar (VU) på IUCN's rødliste, fordi bestandene går tilbage i det meste af udbredelsesområdet. Truslerne er tab af marsker og redepladser ved kystbebyggelse, krabbefælder, hvor dyrene drukner, ræve og vaskebjørne, der tager æggene, biltrafik og tidligere tiders store fangst til mad.

> **Oprindelig udbredelse:** USA og Bermuda.

LEVESTED

Malaclemys terrapin lever i tidevandspåvirkede kystområder: marsker med høje græsser, tidevandskanaler, laguner, flodmundinger og i Florida mangrovesumpe. Dyrene er tilpasset skiftende saltindhold og kan leve i alt fra ferskvand til fuldt havvand, men voksne dyr foretrækker brakvand. Huden er næsten tæt for salt, og der sidder saltkirtler ved øjnene. Dyrene drikker fersk regnvand fra overfladen og fra faldende regndråber.

Arten findes ikke i flodernes øvre løb. Dyrene bliver ofte i samme område hele livet og vandrer ikke langt. I den kolde tid går de i vinterhvile i mudderet i vandløb og marsker. Hunnen går op på sandklitter og i krat nær kysten for at lægge æg. Ungerne tilbringer de første år i små vandløb og søger senere til de saltholdige marsker.

Føden er snegle, muslinger, krabber og andre krebsdyr, insekter, fisk og ådsler. Dyret knuser skallerne mellem kraftige, furede kæber.

Læs mere: Vinterhvile og årstider

Pasning

TERRARIET

Hold *Malaclemys terrapin* i et akvarium eller et kar, ikke i et almindeligt terrarie. Karret skal være mindst fem gange så langt som skjoldet og halvt så bredt, som det er langt, og solpladsen regnes med i bundarealet. Vandet skal være mindst dobbelt så dybt, som skjoldet er bredt. Boksens mål, 120 × 60 × 65 cm, er minimum for én voksen hun på op til 23 cm og giver omkring 290 liter ved 40 cm vand. En han på 12-14 cm klarer sig med 80 × 40 cm, men planlæg ud fra den størrelse, dyret når. En gruppe på 4 hunner og 3 hanner skal have mindst 160 × 80 cm, fx i et stort, dybt kar. Vandet skal være mindst 30 cm dybt, før voksne dyr parrer sig.

Solpladsen skal være stor, stabil og let at komme op på, så dyret kan komme helt op af vandet og tørre helt, også bugskjoldet. En flydende ø eller en skrå træbro er bedre end sten, som kan skride og klemme dyret, og som dyret slår skjoldet mod, når det styrter i vandet. En hun skal have en kasse med fugtigt sand på landdelen til æglægning, også uden han.

Bunden kan være bar, hvilket er lettest at holde rent. Ønskes underlag, er fint knust koral velegnet, mens grus kan sætte sig fast i tarmen. Skjul og planter skal sidde fast.

Kraftig filtrering er nødvendig. Brug et udvendigt tøndefilter beregnet til mindst dobbelt så meget vand, som karret rummer. Fodring i et separat kar holder hovedkarret renere, for arten knuser sin mad og laver stort rod.

Læs mere: Varme og temperatur

TEMPERATUR

Vandet skal være 24-27 °C hos voksne, omkring 28 °C hos halvvoksne og omkring 29 °C hos nyklækkede unger. I en udendørs dam følger vandet årstiden. Solpladsen skal være 32-35 °C, målt på overfladen. Luften over vandet er 24-28 °C om dagen og 22-25 °C om natten.

Pas på overophedning. Både unger og voksne kan dø af en for varm solplads eller af direkte sol uden skygge og køligt vand at gå ned i. Dyret skal altid kunne komme ned i vandet.

Dyr, der holdes indendørs ved jævn temperatur året rundt, skal ikke have vinterhvile.

LUFTFUGTIGHED OG VAND

Luftens fugtighed er ikke afgørende; 50-80 % er tilstrækkeligt. Det afgørende er vandets renhed. Er vandet det mindste snavset, får dyret hudproblemer og skjoldråd. Første tegn er en rød ring omkring øjnene eller hvide pletter på huden; uden behandling kan det dræbe dyret på få dage.

Skift en fjerdedel til en tredjedel af vandet hver uge, og fjern foderrester med det samme.

VAND OG VANDKVALITET

Arten lever i brakvand i naturen, og saltindholdet er det vigtigste valg i pasningen. Brakvand holder huden og skjoldet sundt. Vildfangne voksne dyr skal leve i brakvand hele livet: massefylde (egenvægt) 1,012-1,014, målt med et hydrometer. Nyfangede dyr starter ved 1,017-1,019 de første tre måneder. Brug havsalt til akvarier, ikke bordsalt, og bland saltet i en separat beholder inden vandskift. Fordampet vand erstattes med fersk vand, for saltet bliver i karret.

Et dyr i brakvand skal have fersk drikkevand en gang om ugen: sæt det i et lille kar med fersk vand i omkring 15 minutter. Opdrættede unger kan vokse op i ferskvand, og opdrættede voksne, der er vokset op i ferskvand, kan blive i det, hvis vandet holdes meget rent. Hold øje med skjoldråd. Skift aldrig pludseligt mellem brakvand og ferskvand: sænk saltindholdet med 0,002 hver anden uge ned til 1,008, før dyret kommer i ferskvand.

Tjek ammoniak og nitrit hver uge; begge skal være 0. Alt elektrisk udstyr ved vandet skal sidde bag en fejlstrømsafbryder (HPFI-relæ).

Læs mere: Køb af dyr: opdræt, vildfang og transport

LYS OG UVB

UVB er nødvendigt for knoglerne, og dyret skal have adgang til både UVA og UVB. Ferguson-zonen er ikke dokumenteret for arten; zone 3 er lånt fra *Graptemys pseudogeographica* og *Trachemys scripta*. Kviksølvdamplamper giver både varme og UVB på ét sted; følg fabrikantens anvisning for afstanden til solpladsen. UVB-udgangen falder med tiden, så mål UV-indekset en gang om måneden, og skift pæren, når det falder.

Glas og plast stopper UVB. Lyset skal være tændt 12 timer om dagen. Direkte sol udendørs en gang om ugen i 30-60 minutter er godt for dyret, men kun med skygge og køligt vand at gå ned i.

Læs mere: Lys og UVB

FODER

Malaclemys terrapin er kødæder og æder i vandet. I naturen tager den snegle, muslinger, krabber, fisk og insekter. I fangenskab skal føden være varieret: små fisk, rejer, krill, muslinger, snegle, kammuslinger, laks og smelt samt pellets til kødædende vandskildpadder. Én slags foder alene dækker ikke behovet.

Unger fodres hver dag, halvvoksne dyr hver anden dag og voksne to til tre gange om ugen. Giv kun det, dyret kan æde på 5 minutter, og fjern resterne. Knust koral i bunden er en god kalkkilde og slider samtidig næbbet ned.

ADFÆRD OG HÅNDTERING

Malaclemys terrapin er opmærksom og vænner sig til sin holder, men bliver let stresset. Den flygter i vandet, når den forstyrres, og kan slå sig på hårde ting. Den bider sjældent. Skal dyret løftes, tag det fra siden med begge hænder, og hold hånden væk fra hovedet. Vask hænder før og efter.

Arten er social og soler sig gerne sammen, ofte oven på hinanden. Den kan holdes enkeltvis eller i en gruppe af dyr i samme størrelse, når karret er stort nok. I et for lille kar bliver dyrene aggressive.

Avl

KØNSMODENHED OG KØNSBESTEMMELSE

Hannerne bliver kønsmodne efter 2-3 år og omkring 11 cm; hunnerne efter 6-7 år og i de nordlige bestande efter 8-10 år. Hunnen har bredere hoved og er langt større, og hannen har en længere, tykkere hale.

PARRING

Parringen sker tidligt om foråret. Hunnen kan parre sig med flere hanner og gemme sæd i flere år, så kuld kan have flere fædre. Hold hannen og hunnen sammen i et stort kar med mindst 30 cm vand, og adskil dem, hvis hannen er for vedholdende.

ÆGLÆGNING OG KULD

Hunnen lægger 4-22 æg pr. kuld, i gennemsnit 6-11 og flest i nord. Æglægningen sker i juni og juli, i Florida fra slutningen af april, i klitter og sandet kratbund nær havet. Op til tre kuld om året er normalt, og i fangenskab er op til fem kuld mulige. Hunnen graver en rede på 10-20 cm i sandet. Giv hende en kasse med fugtigt sand på landdelen, dyb nok til en rede af den størrelse.

INKUBATION

Rugetiden er 60-85 dage og afhænger af jordtemperatur og redens dybde. Kønnet afgøres af temperaturen under rugningen. Rugetemperaturen er ikke dokumenteret for arten; 26-30 °C er et skøn lånt fra beslægtede arter. Æggene flyttes forsigtigt uden at blive vendt til en rugemaskine med fugtigt, men ikke vådt underlag.

OPDRÆT AF UNGER

Nyklækkede unger er 3-4 cm. De har brug for varmt vand omkring 29 °C, lavt vand, en solplads, UVB og skjul. Skal de opvokse i ferskvand, skal vandet være meget rent, og skjoldråd skal overvåges. Ungerne fodres hver dag med små stykker fisk, rejer, orme og pellets og holdes adskilt efter størrelse.

Sundhed og typiske fejl

Arten er følsom over for vandets kvalitet, og de fleste problemer skyldes pasningen.

- Skjoldråd og hudinfektion: røde ringe om øjnene, hvide pletter på huden og grå pletter på skjoldet ved urent vand eller ferskvand til vildfangne dyr. Kræver dyrlæge.
- Mangel på UVB eller kalk: bløde, misdannede knogler og skjold.
- Slugt grus fra bunden kan give forstoppelse.
- Skader fra skridende sten på solpladsen.
- For varm solplads eller direkte sol uden skygge giver overophedning.

Alle krybdyr kan være symptomfrie bærere af *Salmonella*. Vask hænder efter kontakt med dyr, vand og udstyr. Søg en dyrlæge med krybdyrerfaring, hvis dyret ikke spiser, har hævede øjne, åben mund eller flyder skævt.

Læs mere: Kalk, vitaminer og tilskud Læs mere: Karantæne og hygiejne

Spørg altid dine kloge bekendte

Vejledningen er et godt sted at begynde, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskellige, og meget af det vigtigste lærer man af dem, der har holdt arten i årevis. Tal med en avler, en erfaren holder eller en dyrlæge med forstand på krybdyr og padder, før du anskaffer dyret - og igen, hvis noget ser forkert ud.